

Hamail
Karel May
Der Gute Kamerad, č. 19, 7. května 1887

Mezi Bir al-Aswad a Ain Tajib se vznášel vysoko ve vzduchu raroh, jeden z těch, kteří jsou s oblibou beduíny cvičeni k lovu. Nebylo pro něj obtížné svým ostrým zrakem spatřit dvě skupiny jezdců, jež se několik hodin od sebe vzdáleny zřejmě snažily dosáhnout stejného cíle.

Východní průvod, který šel směrem na jih, vypadal na káfilu - obchodní karavanu. Skládal se asi z dvaceti nákladních velbloudů a deseti jízdních hadžínů. Osm jezdců bylo vyzbrojeno orientálním způsobem a dva po evropsku. První měli kromě štíhlých pušek ještě dlouhá kopí, jejichž široké ostré ocelové hroty se leskly v záři zapadajícího slunce. Šajch al-džammálín, který jel jako vůdce v čele, byl z nich nejtmaší a měl téměř černošské, nijak důvěryhodné rysy tváře. Zbylí dva mohli být považováni za Evropany, a i kdyby jimi nebyli, tak určitě pocházeli alespoň ze severoafrické pobřežní země Gharb.

Sokol vysoko ve vzduchu vyrazil hlasitý pronikavý skřek. Když jej vůdce zaslechl, mihl se přes jeho doposud klidnou tvář spokojený úsměv.

„Chabíre – vůdče, slyšel jsi toho ptáka?“ zavolal na něj jeden z těch dvou.

„Na'am, sídi – ano, pane,“ odpověděl.

„Kdyby byl tento sokol ochočený, museli by být nablízku lidé. Pokládám jej za divokého.“

„Hék – tak jest!“ krátce odpověděl vůdce, zatímco se přes jeho pokřivené rty mihl stín škodolibosti.

„Kdy dorazíme na místo odpočinku?“

„'an charíb – brzo.“

„A budeme tam v bezpečí?“

„S’lon bilamán – jako v lůně Alláhově.“

Na západě se skoro paralelně pohybovala výprava, která byla každopádně káfilat at-tajjara, létající karavana. Tvořilo ji čtrnáct dobře ozbrojených snědých mužů, kteří všichni jeli na velmi dobrých jízdních velbloudech. Jeden z nich byl drahocenný šedý bišarín hadžín. Ten, kterého nesl, vypadal na náčelníka. Kapuci svého bílého haiku měl staženou. Jako jeho průvodci to byl Tedetu z kmene Kra-an, avšak jeho krátké zvlněné vlasy naznačovaly, že mu v žilách proudí černošská krev, což je okolnost, za kterou se u Tibbů nikdo nestydí.

Také on zaslech křik sokola.

„Ikh, ikh!“ zvolal a na tento pokyn jeho hadžín zastavil. Ostatní se kolem něj shromáždili: „Hamdulilláh – Alláhovi budiž dík!“ řekl. „Al-Aswad nám je vede do rukou. Povedlo se mu je oklamat. Když teď obrátíme přímo na východ, narazíme na jejich darb (stopu) a budeme ji moci přechít. Zavolám raroha.“

Strčil do úst prst a vyrazil pronikavé hvízdnutí. Sokol ho i přes velikou vzdálenost slyšel a za několik okamžiků se vznášel nad jezdcí.

„Ta’ ál – pojd’ sem!“ poručil jezdec.

Pták se poslušně snesl na vysokou vidlici sedla, kde ho vůdce připoutal a nasadil mu koženou čepičku. Pak jezdcí uhnuli v pravém úhlu k dosavadnímu směru a pomalu jeli přímo na východ, náčelník neustále v čele průvodu.

Asi po půlhodině jízdy zastavil, ukázal do dálky a řekl jediné slovo:

„Hunák – tam!“

Ve směru, kterým ukazoval, bylo vidět blýskající se hroty kopí. Všech čtrnáct zajelo opatrně do písečných dun, mezi kterými zastavili, a teprve za chvíli vyrazili dál. Brzy dospěli ke stopě druhé karavany. Náčelník nechal své zvíře pokleknout a sesedl, aby stopu prozkoumal.

„Třicet hajavánát¹ (zvířat),“ řekl. „To jsou ti, které pronásledujeme. U Bir Fitna je Alláh vydá do našich rukou, a pak rozdělíme kořist a budeme bohatší než kdy dříve. Pomalu je teď budeme stopovat, ať nás nemusí al-Aswad dlouho hledat!“

Bylo to jasné: čtrnáct jezdců tvořilo gum, loupežnou karavanu, a vůdce obchodní karavany al-Aswad byl jejím tajným spojencem. Chtěl ty, kteří se mu svěřili, vydat do rukou pouštních lupičů. Jedině za tímto účelem se nechal nic netušícími cestujícími najmout jako chabír. To, že lupiči mluvili arabsky, a nikoliv jejich dialektem tedaga, bylo znamením, že své nekalé rejdy podnikali i daleko za hranicemi svého kmene.

Zatímco sledovali stopy, dosáhlo slunce horizontu, ale jezdcé ani nenapadlo zastavit, aby pronesli večerní modlitbu. Velmi rychle se setmělo, objevil se Jižní kříž a při svitu hvězd jízda pokračovala, až velbloudi sami od sebe zrychlili – to poukazovalo na blízkost oázy s vodou. Náčelník rozkázal zastavit. Jeho lidé sesedli a utábořili se na písku. Čekali tak několik hodin, až se nablízku ozval tichý štěkot fenka, pouštní lišky. Náčelník odpověděl stejně a ze tmy se brzy vynořil vůdce druhé karavany. První ho přijal se slovy:

„Po týden jsem tvůj hlas neslyšel, ačkoliv jsme ti byli neustále nablízku. Dnes jsme dorazili k Bir al-Amwat (studnice mrtvých),

u které jsme již mnohým nechali napít smrti. Nyní se konečně dozvíme, kdo jsou pánové tvé káfilý.“

„Jsou to dva bohatí tágirové (obchodníci) z Tarábulusu al-Gharb (Tripolis), kteří chtějí dovézt zbraně, hedvábí a jiné cennosti do Bornu. Doprovází je sedm beni Riáhů, které nebude nutné usmrtit, neboť se nebudou bránit. Od Temisy jsem je vedl přes Wau přímo do pouště a tobě jsem do duáru (tábor) poslal zprávu. Nyní spí u Bir Fitna (studnice akácií) a já vás k nim zavedu.“

„Jak se jmenují?“

„Jeden se nazývá jen Abú al-Hamail, neboť má kolem krku zavěšeny dva kur'ány, a druhý se jmenuje Halef ben Džubar.“

Hamail je kur'án, který si člověk koupí v Mekce a pak jej nosí viditelně kolem krku na znamení, že je hádží.

„Dva hamaily? Takže byl dvakrát v městě Prorokově a je velmi zbožným mužem. Ale přesto musí dnes zemřít, neboť potřebujeme jeho věci. Alláh mu dá věčný život a já mu zasvětim ihrám, až sám dorazím do Mekky. Můj otec tam byl také dvakrát. Měl dva hamaily. Jeden z nich daroval muži, který mu zachránil život, když jej chtěli usmrtit Tuaregové kal-Tinalkúm. Alláh mu poděkuje sedmým nebem. Ted' se připravte, lidé! Al-Aswad nás povede.“

Nebylo to poprvé, co někoho přepadávali. Věděli, co mají dělat. Sundali své bílé haiky, jejichž zářivá barva stěžovala plížení, a odložili i střelné zbraně. Vzali si pouze široké ostré dýkám podobné sikkíny. Pak následovali svého spojence, který krácel napřed, k nedaleké oáze.

Pramen, který zde prýštil ze země, byl ve stínu houští egyptských akácií, proto se jmenoval Bir Fitna. Cestující zbudovali z velbloudích balíků jakési opevnění, uvnitř kterého leželi. Suchým

velbloudím trusem přiživovaný oheň skoro zhasínal. Všichni po namáhavé jízdě tvrdě spali. Dokonce i stráž, která se krčila v jednom koutě, dvě kopí v ruce, usnula únavou. Za pohyblivými se písečnými dunami právě vycházel měsíc v úplňku a osvětloval scénu s jižní intenzitou, která zastiňovala světlo hvězd. Na dva obchodníky měl svítit naposledy.

Členové loupežné karavany se položili na zem, od níž jejich polonahá tmavá těla nebyla k rozeznání, a kradli se neslyšně blíž. Dosáhli ohrady. Pozvednuvše hlavy přes ni opatrně hleděli. Náčelník vyhledal místo, kde spali oba obchodníci. Jeden z nich ležel chrápaje na zádech zahalen ve svém haiku. Druhý ležel nalevo a i ve spánku držel svou pušku pevně v ruce. Zde přešel náčelník přes ohradu a zvedl svou zbraň ke smrtící ráně. Tuto ránu očekávali jeho druhové, aby pak se strašlivým řevem ubili ostatní.

Ale co to bylo? Tedetu držel ruku nehybně zvednutou, ale neudeřil. Jeho pohled směřoval na zavazadlo, které leželo u hlavy obchodníka. Na tomto dobře zavázaném balíku spočívaly dvě knihy – dva hamaily, které spáč sundal z krku, aby mohl pohodlně odpočívat. Ležely vedle sebe a pravý byl na straně ořízky opatřen silným kovovým zámkem, jehož zvláštní provedení bylo v jasném měsíčním svitu dobře vidět.

„Asuwal 'an áš – co se děje?“ zeptal se tiše jeden z těch, co se krčili za váhavcem. „Udeř přece!“

„Alláhu akbar – Bůh je veliký!“ odpověděl, zatímco nechal poklesnout paži. „To je hamail mého otce. Alláh zabránil tomu, abych zabil zachránce svého otce.“

„Wai! Necháš utéct velkou kořist? Je to ten zachránce?“

„To se hned dozvím. Pokud je to on, tak běda tomu z vás, který

by se odvážil těmto lidem zkřivit vlas nebo jim ukrást nejmenší kousek jejich majetku!“

Pak hlasitě zvolal:

„Hádží Umare ben Kuwwad ibn Hansari!“

Spáček okamžitě vyskočil.

„Kdo mne volá?“

„Jsi ten, kterého jmenuji?“

Teprve teď kupec viděl, že je jeho tábor obklíčen cizími postavami. Rychle zvedl svou zbraň a odpověděl:

„Jsem to já, kdo jste vy?“

„Tento hamail jsi obdržel darem?“

„Ano, od šajcha Tibbů jménem Arun as-Saleta.“

„To byl můj otec. Jsem Nowad ben Arun as-Saleta. Anděl smrti již po tobě natahoval svou ruku, když — — —“

„Alláh karím – Bůh je milostivý!“ zvolal vyděšeně kupec.

„Ano. Alláh je milostiv. Zachránil tě. Jsme gum a ty se nacházíš u studnice smrti. Můj nuž se již nad tebou vznášel, když jsem spatřil ten hamail. Nyní jsi u nás v bezpečí jako ve stanu svých předků, ty, tví průvodci i tvůj majetek. A doprovodíme tě přes hory až do hammády ležící na druhé straně. Řekni pouze slova, která máš říct!“

Útočníci stáli venku před ohradou a vyděšení členové obchodní karavany uvnitř. Obchodník rozeznal nebezpečí, ze kterého ho mohla zachránit pouze jediná slova. Řekl:

„Dakiláh ja šajch – jsem pod tvou ochranou, ó pane!“

„Dakiláh ja šajch!“ zvolali i všichni jeho druzi.

„Ano, jste v mé ochraně!“ odpověděl lupič. „Jste našimi bratry.“

Hamail vás zachránil před smrtí a nyní vás zdravíme: Alláh wa sála wa marhaba – buďte nám všichni vítáni! – – –“

Poznámky

1) v originále „Hawawihn“, což je zřejmě špatně a správně je spíše „hajavánát“ (hayawaanaat), což by mělo být množné číslo od slova „zvíře“.

Karel May – Hamail

Z německého originálu Das Hamail dostupného na internetové adrese

<http://karl-may-gesellschaft.de/kmg/primlit/erzaehl/reise/hamail/index.htm>

přeložil a k publikaci připravil Ondřej Majerčík, Praha, 2010

Translation © Ondřej Majerčík, 2010

Budu vděčný za oznámení nalezených chyb či za jiné návrhy na zlepšení. Můžete využít e-mail majerco@seznam.cz. Děkuji.

<http://karel-may.majerco.net/e-book/detail/17>